

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סוגיות יסוד בחקר המקרא - 21865

תאריך עדכון אחרון 19-08-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מקרא

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר שמעון גזונדהייט

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: gesund@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יסקור באופן מעמיק את הסוגיות המרכזיות בחקר המקרא. ההרצאות תינתנה על ידי מורי החוג, כל אחד בתחום התמחותו. במסגרת הקורס יקראו הסטודנטים רשימה ביבליוגרפית מקיפה. בסוף הקורס כל סטודנט יכתוב עבודה על נושא שנדון בקורס, בתיאום עם המורה המתאים.

מטרות הקורס:

היכרות וחשיפה לסוגיות המרכזיות בחקר המקרא על ידי מורי החוג, כל אחד בתחום התמחותו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה, סטודנטים לתואר שני יחשפו למגוון רחב ככל הניתן של נושאים בחקר המקרא. הסטודנטים יכירו את סוגיות היסוד שבהן עוסק חקר המקרא ויקראו ביבליוגרפיה מעמיקה בכל אחד מהנושאים.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות על ידי מרצים שונים מהחוג.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- פגישת היכרות
- ראשית תולדות חקר המקרא
- ביקורת הנוסח וחשיבותה לביקורת הספרותית ולפרשנות
- סוגיות יסוד בחקר התורה
- סוגיות יסוד בחיבור הנביאים הראשונים
- סוגיות יסוד בחקר ספרות הנבואה - המקרה של ספר ישעיהו
- סוגיות יסוד בחקר שיבת ציון וספרותה
- המקרא והתרבויות מסביב
- הספרות המקראית המאוחרת והספרים החיצוניים
- קריאה ספרותית במקרא
- פרשנות פנים-מקראית
- הפרשנות היהודית העתיקה
- פרשנות יהודית מימי הביניים

חומר חובה לקריאה:

1) יעקב כדורי, "חקר המקרא לתולדותיו", בתוך: צפורה טלשיר (עוכרת), ספרות המקרא - מבואות ומחקרים, כרך ראשון, הוצאת יד יצחק בן-צבי: ירושלים תשע"א (2011), עמודים 3-35

(2) ע, טוב, ביקורת נוסח המקרא, פרקי מבוא, מהדורה שנייה מורחבת ומתוקנת (ירושלים: מוסד ביאליק תשע"ד) פרק שביעי חלק ב סעיפים 1, 2, 4, 7, 10

3) Martin Noth, "The 'Priestly Writing' and the Redaction of the Pentateuch," Appendix to: *The Chronicler's History*, translated by H. G. M. Williamson (&eq;Journal for the Study of the Old Testament Supplement Series, 50), Sheffield: JSOT Press, 1987, pp. 107-109 (+174-175), 135-147 (+186-188) (translation of Part II of *Überlieferungsgeschichtliche Studien*, Halle, 1943)

4) Martin Noth, *A History of Pentateuchal Traditions*, translated by Bernhard W. Anderson, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1972; repr. Atlanta: Scholars Press, 1981, pp. 38-62, 228-251 (translation of *Überlieferungsgeschichte des Pentateuch*, Stuttgart 1948)

(5) מ"צ סגל, "ישעיהו, ספר ישעיהו", אנציקלופדיה מקראית, כרך ג, 908 - 936

(6) ח' תדמור, "גלות בבל, שיבת ציון ותקופת שלטון מלכי פרס" בתוך: ח"ה בן ששון, תולדות עם ישראל, תל אביב, 1969, עמ' 173-154

(7) ח' תדמור ו-י' אפעל (עורכים), שיבת ציון - ימי שלטון פרס, ההיסטוריה של עם ישראל כרך ו, תשמ"ג

(8) ש' יפת, "ההיסטוריוגרפיה המקראית המאוחרת, כיצד ומדוע?", צ' טלשיר (עורכת), ספרות המקרא: מבואות ומחקרים, כרך ראשון, ירושלים 2011, עמ' 416-371

(9) ש' יפת, מקדש שבי ציון: מציאות ואידיאולוגיה, ש' אחיטוב ו-ע' מזר (עורכים), ספר ירושלים - תקופת המקרא, ירושלים 2000, עמ' 382-345

(10) צ' טלשיר (עור'), ספרות המקרא, מבואות ומחקרים, כרך ב: ספרות המקרא וספרות המזרח הקדום, ירושלים תשע"א, עמ' 656-455 (כל כרך ב) [2011 S53 1140.2 BS; גרסה אלקטרונית דרך אתר כותר]

(11) מ' וייס, המקרא כדמותו - שיטת האינטרפרטציה הכולית, מהדורה שלישית מתוקנת ומורחבת, ירושלים תשמ"ז, עמ' 27-1

M. Sternberg, *The poetics of biblical narrative : ideological literature and the drama of reading*, Bloomington 1985, pp. 23-35

חומר לקריאה נוספת:

1. Thomas Römer, "'Higher Criticism': The Historical and Literary-Critical Approach", in: Magne Saebø, *The Hebrew Bible / Old Testament: The History of its Interpretation*, volume 3 (The Nineteenth Century), part 1 (From Modernism to Post Modernism), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 2013, pages 393-423

2. Ernest W. Nicholson, *The Pentateuch in the Twentieth Century*, Oxford: Clarendon Press 1998, pages 29-60

3. "E. Tov, "The Nature of the Large-Scale Differences between the LXX and MT S T V, Compared with Similar Evidence in Other Sources," in *The Earliest Text of the Hebrew Bible: The Relationship between the Masoretic Text and the Hebrew Base of the Septuaginta Reconsidered* (ed. A. Schenker; SBLSCS 52; Atlanta, Georgia: Scholars Press, 2003), 121-44. Revised version: *Hebrew Bible, Greek Bible, and Qumran* (2008), 1-55-70

4. בנימין אופנהיימר, הנבואה הקלאסית, מגנס, ירושלים תשס"א.
H.G.M. Williamson, *The Book Called Isaiah*, Oxford U. Press, Oxford, 1994.

5. K.L. Sparks, *Ancient Texts for the Study of the Hebrew Bible: A Guide to the Background Literature*, Peabody 2005 [BS 1197.5 A52 2005]

6. פ' פולק, הסיפור במקרא, ירושלים תשנ"ד; מהדורה מתוקנת ומורחבת, ירושלים תשנ"ט, עמ' 10-1

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 100 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

הכנת החומר תיעשה לפני שהנושא ידון בשיעור.
העבודה בסוף הקורס תהיה בתיאום עם אחד ממורי החוג.